

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallol



Museu del Cinema - C/ Séquia, 1 - 17001 Girona - Tel.: 972 412 777 - Fax: 972 413 047
a/e: info@museudelcinema.cat i comunicació@museudelcinema.cat

**cen
te
na
ris.**

exposició

MUSEU DEL CINEMA | fins 28 - 04 - 2024

**TOMÀS MALLOL
I EL CINEMA AMATEUR
(1923 - 2023)**

Museu del Cinema Col·lecció Tomàs Mallol

Ajuntament de Girona

Àrea d'Espais de

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

Amb la col·laboració de

cifog **Filmoteca** **CRDI**

DOSSIER DE PREMSA

Ajuntament  de Girona

SUMARI

Introducció
Crèdits de l'exposició
Guió de l'exposició
Contingut de l'exposició
Biografia de Tomàs Mallof
Activitats complementàries

Centenaris

Tomàs Mallol i el cinema amateur

1923-2023

L'any 2023 commemorem dos centenaris feliçment coincidents: Tomàs Mallol i el cinema amateur.

Tomàs Mallol és conegut especialment per la seva vessant de col·leccionista de cinema i precinema i perquè la seva col·lecció va ser l'origen del Museu del Cinema. Tanmateix, Mallol té una altra vessant menys coneguda, però no menys interessant, la de cineasta amateur: una brillant trajectòria de trenta-un curtmetratges, molts dels quals van assolir el reconeixement públic en forma de guardons i premis diversos.



El mateix any 1923 es van comercialitzar les primeres càmeres de cinema amateur. Pathé Baby a Europa, amb el format de pel·lícula de 9,5 mm, i Kodak a Nord-amèrica, amb el de 16 mm, van posar a l'abast del públic general la possibilitat de poder rodar i projectar les seves pròpies pel·lícules. L'èxit comercial i tecnològic d'aquests aparells va ser immediat i indiscutible i significà el punt de partida del fenomen del cinema amateur mundialment.

Aquesta exposició vol ser un doble homenatge. Per una banda, a Tomàs Mallol, com a cineasta amateur, i també als cineastes amateurs catalans de la seva generació, que protagonitzaren l'època d'or d'aquest tipus de cinema fet des de la més absoluta independència i llibertat de creació. Per l'altra, als primers aparells de cinema amateur, que fa cent anys van revolucionar la pràctica de "fer cinema" apropant-lo als afeccionats i públic en general.

Espai: Sala d'exposicions temporals (120 m²)

Dates: 06/07/2023 a 28/04/2024

Horari: ESTIU (01/07 a 31/08): Dilluns a dissabte: 10.00 a 19.00
Diumenge: 10.00 a 14.00

HIVERN (01/09 a 30/06): Dimarts a dissabte: 10.00 a 18.00
Diumenge: 10.00 a 14.00

Preu: Entrada gratuïta

CRÈDITS

EXPOSICIÓ

Centenaris

Tomàs Mallol i el cinema amateur (1923-2023)

Producció

MUSEU DEL CINEMA

Comissaris

ALBERT BEORLEGUI I TOUS
MONTSE PUIGDEVALL I NOGUER
JORDI PONS I BUSQUET

Coordinació

JORDI PONS I BUSQUET

Disseny

CRISTINA MASFERRER

Documentació de les col·leccions i conservació

MONTSE PUIGDEVALL I NOGUER

Programació interactiu pantalla digital

JOHN REVELL
(CIFO)

Gestió drets audiovisuals

MONTSE PUIGDEVALL I NOGUER
ALBERT BEORLEGUI I TOUS

Muntatges audiovisuals

SALVADOR ÀNGEL

Comunicació

JORDI DORCA

Estudiant en pràctiques

MARINA BARAUT

Aparells i objectes originals exposats

MUSEU DEL CINEMA
FAMÍLIA MALLOL

Fotografies

MUSEU DEL CINEMA
FAMÍLIA MALLOL

Agraïments

Olga Mallol, Eva Mallol, Carmina Soler, Eulàlia Gili, Eva Tharrats, Joan Marimón, Joan Llobet, Lúdia Algueró, Família Carlos Barba, Família Andreu Sitjà, Família de Lasa, David Bayona, Família J.A. Bori, Jan Baca, Centre Excursionista de Catalunya, Miquel Esparbé, Família Jordi Tomàs i Antoni Martí.

Amb el suport de:

Diputació de Girona
Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

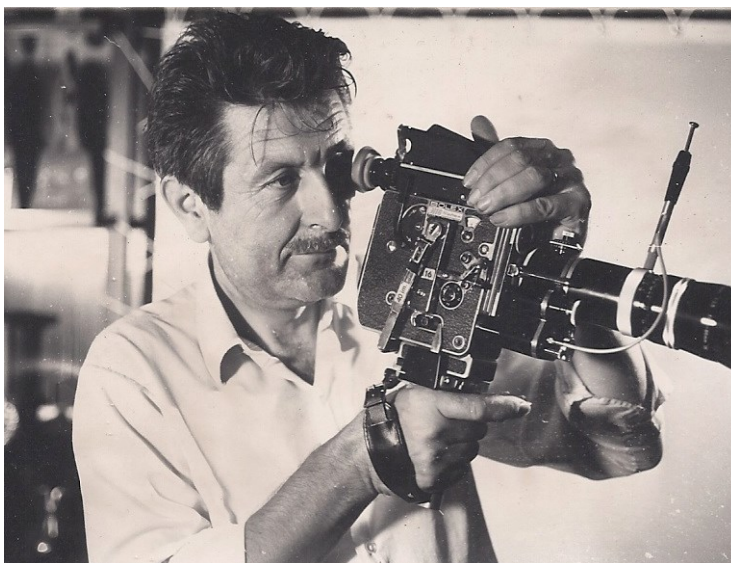
Amb la col·laboració de:

CIFO
Filmoteca de Catalunya
Centre de Recerca i Difusió de la Imatge. Ajuntament de Girona

TOMÀS MALLOL I ELS SEUS COETANIS

L'obra de Tomàs Mallol, compresa entre el 1956 (*El pastor de can Sopa*) i el 1977 (*Quan soc perdut en l'ombra*), inclou una trentena de curtmetratges que reflecteixen part de les seves obsessions vitals i que ens permeten tenir una visió més completa de la seva vida i obra.

Però la seva filmografia també s'emmarca en un dels períodes més fructífers del cinema amateur català, i és per aquest motiu que aquesta exposició no només repassa, any per any, tota la seva obra, sinó que també inclou un film destacat d'algun cineasta català de cinema amateur realitzat l'any en què Mallol presentava la seva obra.



La tria, tot i que necessàriament és incompleta, perquè tant abans com després de Mallol hi va haver cineastes rellevants i hi ha anys en què es presenten diverses obres interessants, ens permet copsar com era el cinema que es feia en aquells anys, i al mateix temps, entendre'n el context: polític, social, cultural i, naturalment, cinematogràfic.

1956

TOMÀS MALLOL

El pastor de can Sopa (18'30" – 9,5 mm)

Tomàs Mallol debuta en el cinema amateur amb *El pastor de can Sopa*, un film rodat a Torroella de Fluvià que retrata la vida d'un pagès, ja gran, en la seva quotidianitat: portant a pasturar les ovelles, fent un mos al camp o amanyagant el gos. Paral·lelament també es veu la vida d'un jovenet (tal vegada ell mateix en un somni?) atret més per la vida de camp que no pas la de la ciutat. El film ja té algunes de les constants que marcaran la filmografia de Mallol: l'ús del temps i la debilitat per les bestioles petites.



JORDI FELIU (1926-2012)

El puente (14'20" – súper-8 mm)

Amb Pere Balañá, Jordi Juyol i Sergi Schaaf, Jordi Feliu és un dels il·lustres representants de la Gente Joven del Cinema Amateur, que entendreà l'amateur no com a diversió, sinó com a pas previ al professional. Feliu va ser col·laborador de cineclubs, traductor, guionista i crític, i entre la seva filmografia podem trobar *Rapto 1954* (1954) o *Adventum* (1954), o *El puente*, rodada aquest 1956, últim film amateur i amb una jove Julieta Serrano en una dramàtica història d'amor que neix

en un pont de qualsevol ciutat, on s'aniran trobant dos joves. Feliu després marxaria a Madrid, on es professionalitzaria amb títols com *Àlícia a l'Espanya de les meravelles* (1976).

Què passava al món:

Elvis Presley enregistra el seu primer disc.

Se celebra el primer Festival d'Eurovisió.

Estats Units comença a detonar bombes atòmiques a l'atol de Bikini.

Què passava al món del cinema:

Mor Alexander Korda, director d'*El lladre de Bagdad* (1940).

Marty, de Delbert Mann, s'emporta l'Oscar a la millor pel·lícula de l'any.

S'estrena al Festival de Venècia *Calle Mayor*, de Juan Antonio Bardem.

1957

TOMÀS MALLOL

L'Empordà (18' - 8 mm)

En els primers anys de la seva carrera com a cineasta amateur, Tomàs Mallol trobarà en la natura la seva primera principal font d'inspiració. És per aquest motiu que les seves primeres pel·lícules abordaran de manera directa el tema, que no abandonarà del tot en films posteriors. Sense deixar de banda elements folklòrics ni evocadors, el cineasta tocava de manera inconscient una de les seves grans obsessions, que amb els anys desenvoluparia extraordinàriament: el pas del temps.

FELIP SAGUÉS I BADIA (1907-1997)

Hybris (10' - 16 mm)

Felip Sagués és un dels noms també essencials, no només per una filmografia premiada, sinó també perquè va ser president de la secció de cinema del Centre Excursionista de Catalunya durant vint anys. Gestor de professió, el seu primer film destacat és *Imitando al faquir* (1937), amb nens del col·legi de Sant Julià de Vilatorrada. Setanta anys després, Esteve Riambau i Elisabet Cabeza van fer un documental amb els supervivents, *La doble vida del faquir* (2004). Als anys cinquanta va fer algunes incursions en el terreny de l'animació, com aquesta *Hybris*, la seva obra més rodona, en la qual explica les famoses lleis que regeixen l'herència genètica sense que ben bé sigui un documental. El film va guanyar un primer premi en fantasies al festival de la UNICA.

Què passava al món:

Amb els Tractats de Roma es constitueix la Comunitat Econòmica Europea.

S'inaugura el Camp Nou, l'estadi del FC Barcelona.

Albert Camus guanya el Premi Nobel de Literatura.

Què passava al món del cinema:

La volta al món en vuitanta dies, de Michael Anderson, guanya l'Oscar al millor film de l'any.

S'estrenen *El setè segell* i *Maduixes silvestres*, ambdues d'Ingmar Bergman.

Mor Humphrey Bogart als 57 anys.

1958

TOMÀS MALLOL

Hivern (8'30"- 8 mm)

Una de les primeres pel·lícules en color de Mallol, en què incideix en dues de les temàtiques centrals de la seva carrera com a cineasta: la natura i el pas del temps. Subtitulada *Un dia d'hivern en un poble de la Costa Brava*, el film és la crònica sense paraules d'una jornada de treball a l'Escala, des de primera hora del matí i fins a l'última del capvespre, i en el qual es reflecteix el treball dels seus habitants, centrat sobretot en la pesca i lluny de les aglomeracions

dels turistes a l'estiu. Les imatges dels hotels buits, gairebé abandonats, resulta d'allò més evocadora. Per aquest film, Mallol guanyaria la seva primera medalla de plata al Concurs Nacional.

ARCADI GILI (1915-1991)
Ballet de agua (19'30" – 8 mm)

El sabadellenc Arcadi Gili deu la seva popularitat a una sèrie de films experimentals rodats a finals dels cinquanta i durant els seixanta, en els quals jugava amb els reflexos de l'aigua i les capricioses figures que creava. La seva filmografia, amb una seixantena de títols, arrenca el 1934 i s'allarga fins a finals dels anys setanta amb noms com *Qui és Marlín?* (1934), *Tres playas* (1956) o *Monasterio de Piedra* (1964). *Ballet de agua* (1958) és un dels films que va fer sobre aquesta temàtica experimental, també s'hi poden incloure *ABC del agua* (1959), *El sol y sus lentejuelas* (1961) o *Sinfonía en gris* (1962).

Què passava al món:

Es funda l'Administració Nacional d'Aeronàutica i l'Espai, la NASA.

Joan XXIII és escollit Papa. L'any següent promourà el Concili Vaticà II.

Es publica la primera historieta de *Mortadelo y Filemón* de Francisco Ibáñez.

Què passava al món del cinema:

Mor a Madrid i amb només 44 anys l'actor nord-americà Tyrone Power.

El pont del riu Kwai, de David Lean, guanya l'Oscar al millor film de l'any.

S'estrena als Estats Units *Vertigen* (*D'entre els morts*), una de les obres mestres d'Alfred Hitchcock.

1959

TOMÀS MALLOL
Diálogo con el taxímetro (19' – 8 mm)

TOMÀS MALLOL
Amanecer (9' – 8 mm)

TOMÀS MALLOL
Primer día (11' – 8 mm)

TOMÀS MALLOL
Il·lusió (6'30" – 8 mm)

TOMÀS MALLOL
Pozos semiartesanos (10' – 8 mm)

Aquest serà l'any més prolífic en la carrera de Mallol, amb cinc films: *Amanecer*, *Primer día*, *Il·lusió*, *Pozos semiartesanos* i *Diálogo con el taxímetro*, aquest darrer, el més destacat, i en el qual incidirà magistralment en una de les seves obsessions: el temps. Inspirada en la seva pròpia experiència personal com a taxista, *Diálogo con el taxímetro* és la història d'un professional del volant que espera pacientment un servei. L'espectador comparteix amb ell aquesta estona i es genera un suspens que culminarà quan un client demana al taxista que s'espera mentre va a fer uns encàrrecs. Amb un únic intèrpret (José Ortiz de Zárate) i una



escrupolosa unitat d'acció, temps i gairebé lloc, Mallol demostra que es pot generar interès a partir d'una acció en què no succeeix res. Per aquesta pel·lícula va guanyar la seva primera medalla d'honor al Concurs Nacional.

JOAQUIM PUIGVERT (1928)

Exp. Nº 2 (2' – 16 mm)

Amb una primera part centrada en el gènere documental, la carrera del cineasta vilobinenc Joaquim Puigvert faria un tomb a finals dels cinquanta en introduir-se en el gènere de l'animació experimental. Inspirant-se en les creacions del canadenc Norman McLaren (1914-1987), amb música sincronitzada amb imatges experimentals, s'hi insinua una història, en aquest cas, l'aigua com a creadora. Puigvert rodaria uns altres curts semblants, com *Metamorfosi* (1960), en aquesta ocasió amb formes de plastilina.

Què passava al món:

Triomf de la revolució cubana, Fidel Castro puja al poder.

Es posa a la venda als Estats Units la nina Barbie.

El dictador Francisco Franco inaugura el Valle de los Caídos.

Què passava al món del cinema:

S'estrena *Les quatre cents coups*, de François Truffaut.

Gigi és la triomfadora dels Oscar amb 8 estatuetes.

Orfeu negre, de Marcel Camus, s'emporta la Palma d'Or de Canes.

1960

TOMÀS MALLOL

Patricia (6' - 8 mm)

TOMÀS MALLOL

Le tour au Lac Lemán (8' - 8 mm)

TOMÀS MALLOL

De Chamonix au ciel (5'30" - 8 mm)

Més enllà dels seus valors cinematogràfics, el cinema amateur (i el de Mallol no és una excepció), no deixa de ser una radiografia social, històrica i cultural del moment en què es van fer les pel·lícules, perquè sense els generosos pressupostos del cinema comercial, es poden oferir, sense els filtres de la ficció, moments el valor històric dels quals supera amb escreix els artístics. Els tres films que va rodar Mallol el 1960 en són una bona mostra: *Patricia*, en què es fa un recorregut en tren al ritme de la cançó homònima de Pérez Prado, *Le tour au Lac Lemán*, en què es documenta una excursió en vaixell per aquest llac de França i Suïssa, i especialment *De Chamonix au ciel*, que tracta l'ascensió amb telefèric a l'agulla de Midí.

JOAN GABRIEL THARRATS (1928-2004)

Un viernes santo (26' – 16 mm)

Un dels films més polèmics de la història del cinema amateur, rodat en un moment en què l'adveniment de nous temps (i per tant, nous costums, noves idees), topaven amb un tipus de cinema que segons les noves generacions es veia fora de lloc. El film amateur més destacat de Tharrats plasma en pantalla i un muntatge paral·lel dues accions: d'una banda, escenes de les fervoroses processons de Setmana Santa de la Barcelona del moment; de l'altra, uns joves grapejant-se en actitud sensual a l'escullera del port. El temps ha atenuat extraordinàriament el seu plantejament i les escenes que hi surten no provocarien cap escàndol, però en aquell moment van ser definides d'obertament eròtiques, fins al punt que el jurat del Concurs Nacional es va inhibir de qualificar la pel·lícula.

Què passava al món:

Tenen lloc els fets del Palau, on s'interpreta *El cant de la senyera*, que estava prohibit.

Els Estats Units comencen a comercialitzar les primeres píndoles anticonceptives.

Es constitueix oficialment la banda britànica The Beatles.

Què passava al món del cinema:

Amb 11 Oscars, *Ben-Hur*, de William Wyler, esdevé el film més premiat de la història.

S'estrena *Psicosi*, d'Alfred Hitchcock, que canviarà el gènere de terror.

Mor als 59 anys el llegendari Clark Gable.

1961

TOMÀS MALLOL

La guitarra y el mar (3'44" - 8 mm)

TOMÀS MALLOL

400 golpes (4' - 8 mm)

El 1960 Tomàs Mallol només rodarà un parell de curts, cap dels quals superarà els quatre minuts. *La guitarra y el mar*, rodat a Roses, en què juga amb les capricioses imatges que ofereix el reflex de la llum a l'aigua amb música de fons; i *400 golpes* sense cap relació amb la pel·lícula de Truffaut estrenada un parell d'anys abans i en el qual, en forma de ballet, filma determinats elements d'unes màquines en un taller. No oblidem que Mallol va estudiar enginyeria industrial i que entre els diferents oficis que va exercir hi havia el de mecànic.

FERMÍ MARIMON (1932)

Ballet burlón (6'38" - 35 mm)

El pratenc Fermí Marimon (1932) no només ha estat exhibidor i productor del primer film de dibuixos en català, *Peraustrínia* (2004), sinó que també posseeix una filmografia que consta de disset títols realitzats en una vintena anys, d'entre els quals destaca especialment *Ballet burlón*, el seu primer film rellevant i que va gaudir d'una gran popularitat. Realitzat amb la tècnica de l'stop-motion, està protagonitzat per tiralínies i compassos, i en va fer dues versions, una en blanc i negre (1956) i una en color (1961), que va ser exhibida fins i tot comercialment en diversos cinemes. Compta amb música del Latin Combo Quartet i va representar Espanya als festivals de Canes i Bèrgam.

Què passava al món:

S'aixeca el mur de Berlín, que dividirà la ciutat durant gairebé 30 anys.

El cosmonauta soviètic Yuri Gagarin és el primer ésser humà a viatjar a l'espai.

Es publica el primer número de la revista *Cavall Fort*.

Què passava al món del cinema:

Mor als 60 anys l'estrella de cinema Gary Cooper.

Produïda per Walt Disney, *101 dàlmates* esdevé el film més taquiller de l'any.

L'apartament, de Billy Wilder, guanya l'Oscar a la millor pel·lícula.

1962

TOMÀS MALLOL

Zoològic (3' - 8 mm)

El 1962 Tomàs Mallol roda una única pel·lícula, *Zoològic*, a l'estil de la que faria dos anys més tard, *Limpieza pública* (1964). La idea era reflectir algun dels aspectes d'una gran ciutat, en aquest cas, Barcelona, però des d'una òptica ben particular, allunyada dels convencionalismes. Pel que escriu a les seves memòries, era un film d'encàrrec i per fer-la més divertida va comptar

amb l'ajut d'un conegut seu, de físic, diguem, no gaire agraciat, que feia ganyotes davant la càmera i llavors es filmava els animals fugint, com si s'haguessin espantat. Malauradament, Mallol explica que va perdre la pel·lícula.

JOAN LLOBET I PRUNÉS (1903-1978)

La noche del martes (10' – 16 mm)

El polifacètic sabadellenc d'origen manresà Joan Llobet és un dels noms més rellevants del cinema amateur dels anys quaranta i cinquanta. La seva carrera té tres medalles d'honor al Concurs Nacional, i entre els seus títols més rellevants, *Érase una vez* (1945), *Vora el mar* (1946) i, especialment, *La cámara soñadora* (1947). El 1962 roda una de les seves últimes pel·lícules *La noche del martes*, un reportatge sobre les famoses inundacions del Vallès, que ha acabat esdevenint un testimoni únic històric de què va passar en aquella tràgica nit del setembre de 1962. El film s'emetria en un 30 minuts de TV3.

Què passava al món:

Crisi de míssils de Cuba, un dels episodis més importants de la guerra freda.

La revista *Amazing Fantasy* publica la primera aparició de Spiderman.

Cau una gran nevada a tot Catalunya que afecta sobretot el litoral i prelitoral.

Què passava al món del cinema:

Mor als 36 anys i en circumstàncies mai aclarides l'actriu Marilyn Monroe.

S'estrena el primer títol de James Bond, *Agent 007 contra el Dr. No*, de Terence Young.

West Side Story triomfa als Oscars i marca un punt d'inflexió en el cinema musical.

1963

TOMÀS MALLOL

Mástiles (3'17" - 8 mm)

TOMÀS MALLOL

Síntesis de primavera (6'15" - 8 mm)

TOMÀS MALLOL

Caracol (19' - 8 mm)

Aquest també serà un any prolífic en la filmografia de Mallol, en què dirigirà tres pel·lícules que en certa manera marquen les línies temàtiques de la seva obra: *Síntesis de primavera*, una al·legoria d'aquesta estació aturant-se en petits detalls de la natura; *Mástiles*, una obra experimental en què parteix d'una idea tan bàsica com hipnòtica: filmar el reflex a l'aigua dels pals dels vaixells, i *Caracol*, en la qual del no-res (un noi que porta el menjar del seu pare, que està treballant al camp, s'aturarà una estona i un caragol s'enfilrà al cistell), crea suspens en l'espectador amb un domini magistral del temps.



JOAN OLIVÉ I VAGUÉ (1906-1980)
Invierno en la ciudad (14'30" – 16 mm)

Joan Olivé i la seva esposa, Emília Martínez, formen un dels corpus més interessants del cinema amateur pel que fa al gènere del documental, especialment centrat en la ciutat de Barcelona. Els seus films són impagables testimonis d'un moment i d'unes circumstàncies que amb el temps només fan que incrementar-ne el valor. Valorat ja pels seus contemporanis, guanyador en nou ocasions del premi Ciutat de Barcelona, Olivé té 150 títols filmats, i la seva obra abraça prop de vint anys (de mitjans dels cinquanta a mitjans dels setanta), amb títols com *Perfil del parque zoológico de Barcelona* (1960), *Profecía cumplida* (1962), sobre la construcció del temple expiatori del Tibidabo, o *Feria Mundial de Nueva York* (1964). El 1963 roda *Invierno en la ciudad*, centrada en la nevada del dia de Nadal de 1962.

Què passava al món:

Mor assassinat a Dallas (Texas) el president John Fitzgerald Kennedy.

Martin Luther King llegeix el seu famós discurs "I have a dream".

Le Monde publica les declaracions de l'abat Escarré en contra de la dictadura de Franco.

Què passava al món del cinema:

La pantera rosa de Blake Edwards presenta el famós personatge de dibuixos.

Lawrence d'Aràbia de David Lean es corona com la millor pel·lícula de l'any.

Il Gattopardo de Luchino Visconti obté la Palma d'Or a Canes.

1964

TOMÀS MALLOL

Limpieza pública (5' – 8 mm)

TOMÀS MALLOL

Fever (4'32" – 8 mm)

Tomàs Mallol realitza dos curts diferents l'any 1964. Un és *Fever*, de caràcter experimental, en el qual a través dels vidres d'unes ulleres de sol d'una noia que pren el sol en una platja de l'Alt Empordà, es veuen capricioses figures al ritme de la famosa cançó d'Eddie Cooley, que dona nom al film. El segon curt, de major interès, és *Limpieza pública*, està rodat a Barcelona i retrata amb certa dosi d'ironia quelcom que ara sembla ben insòlit: els regals (fins i tot algunes paneres) que rebien els guàrdies urbans, quan dirigien el trànsit durant les festes nadalenques.

CARLOS BARBA MASAGUÉ (1923-2020)

Aspectes i personatges de Barcelona (25' – 16 mm)

Carlos Barba és un altre dels grans noms del cinema amateur. Dotat d'una sorneguera, irònica, gairebé càustica personalitat, que va saber reflectir en una filmografia, que si bé des d'un punt de vista de tècnica cinematogràfica no és innovadora, la manera d'explicar allò que veu ha fet que la seva obra no només no envelleixi, sinó que hagi guanyat amb els anys. Posseïdor d'una obra que arrenca el 1962 i s'acaba el 2008, el 1964 roda un dels seus films més emblemàtics, *Barcelona, Barcelona*, que acabaria remuntant i estrenant onze anys més tard amb el títol pel qual és conegut, *Aspectes i personatges de Barcelona 1964*. Es tracta d'una crònica apassionant i despietada de la ciutat, que recorre personatges singulars, artistes, intel·lectuals, ambients populars i el *who is who* en una calidoscòpica radiografia de reminiscències fellinianes.

Què passava al món:

El ministre de salut dels EUA fa la primera declaració pública contra el tabac.

El grup de rock britànic The Rolling Stones publica el seu primer àlbum: *The Rolling Stones*.

Primera emissió en català del programa *Radioscope* de Salvador Escamilla.

Què passava al món del cinema:

Tom Jones, de Tony Richardson, guanya l'Oscar al millor film del l'any.

L'estrena de *Mary Poppins* es converteix en l'èxit més gran en vida de Walt Disney.

Mor als 76 anys un dels germans Marx, Adolph (Harpo).

1965

TOMÀS MALLOL

Tres Guitarres (5'40" – 8 mm)

Una de les temàtiques constants de Mallol en la seva filmografia és la natura en les seves diverses variants. Els primers anys, la visió és bucòlica i evocadora, però a partir de *Tres Guitarres* hi ha un punt d'inflexió que amb el temps introduirà elements d'una certa perversitat. En aquest film, rodat a Torroella de Fluvià, es mostra el treball de diverses formigues filmades amb extraordinària precisió i en un moment en què la tècnica cinematogràfica (i no diguem l'amateur) no era la d'ara. El curt estava acompanyat musicalment pel guitarrista Juan Francisco Garrido.

ANTONI VARÉS I MARTINELL (1909-1966)

La bombilla (4' – 16 mm)

Antoni Varés és recordat potser no tant per ser considerat el pioner del cinema amateur a Girona o per una obra que s'estén durant més de tres dècades i que està formada per una cinquantena de títols, sinó per posar en marxa l'Agrupació fotogràfica i cinematogràfica de Girona, que va ser durant dècades tot un referent per als aficionats. Un any abans de morir prematurament als 57 anys, va filmar un enginyós curt de les peripècies d'un home per canviar una bombeta i que estava basada en una historieta del popular *TBO* (1917-1998).

Què passava al món:

Charles de Gaulle i Giuseppe Saragat inauguren el túnel del Mont Blanc.

La Ford Motor Company i Carroll Shelby treuen al mercat el Ford Mustang.

Mor als 46 anys el cantant i músic nord-americà Nat King Cole.

Què passava al món del cinema:

Amb 8 Oscars, *My fair lady*, de George Cukor, arrasa a la gala dels Oscars.

Mor als 63 anys David O. Selznick, el productor d'*Allò que el vent s'endugué*.

Es roden a diverses localitats espanyoles escenes de *Doctor Zhivago*, de David Lean.

1966

TOMÀS MALLOL

Arbres (9' - 8 mm)

TOMÀS MALLOL

IV Fira del Dibuix i la Pintura de Figueres (10' - 8 mm)

TOMÀS MALLOL

Dos moscas (5'30" - 8 mm)

Aquest serà el darrer any prolífic de Mallol en el qual estrenarà tres pel·lícules. A partir d'aquí i fins al final de la seva carrera cinematogràfica, deu anys més tard, anirà espaiant les produccions i com a molt rodarà un curt per any. Els tres films del 1966, menors, però no exempts d'interès, seran *IV Fira del Dibuix i la Pintura de Figueres*, un reportatge de la popular convocatòria artística, que encara se celebra i que havia tingut lloc dos anys abans; *Arbres*, enregistrat a Torroella de Fluvià, a la carretera de la Bisbal a Figueres, on uns operaris talen arbres que hi havia al costat de la carretera, i *Dos moscas*, en què torna a incidir en el tema de la vessant més crua de la natura, seguint aquí el destí fatal de dues mosques atrapades en una teranyina.

ANDREU SITJÀ (1930) I JOAN SERRA ALERT (1936-2013)

La missa dels homes (20' – 8 mm)

Aquí tenim un altre dels grans títols que van provocar una gran controvèrsia quan es va estrenar, i sense que, d'entrada, tingués el vessant provocador d'*Un Viernes Santo* de Tharrats de 1960. Amb títols com *Magnificat* (1965), *L'home nou* (1967) o *Homes del tercer món* (1968), els dos directors esparreguerins tenen una filmografia amb un fort simbolisme religiós, rodada en plena vigència del Concili Vaticà II. Però el seu film més famós és *La missa dels homes*, la seva segona pel·lícula, un film carregat de metàfores i bones intencions, en què es feien evidents les injustícies del món modern, i el galdós paper de l'Església. I sense fer referència a les relliscoses relacions de l'Església amb el poder (el franquisme, s'entén), a més d'un se li va entrar el seu discurs excessivament "liberal". Va guanyar la medalla de plata al Concurs Nacional, premis a París i va ser objecte de molts cinefòrums.

Què passava al món:

A Palomares (Almeria) el ministre Fraga es banya on havia caigut una bomba H.

Es funda a Califòrnia Panteres Negres, l'organització política afroamericana.

Pau VI anuncia l'abolició de l'*Índex de llibres prohibits*, en vigor des de 1571.

Què passava al món del cinema:

Somriures i llàgrimes guanya 5 Oscars, incloent-hi el de la millor pel·lícula.

S'estrena *La ciudad no es para mí*, de Pedro Lazaga, un dels majors èxits del cinema espanyol.

Mor als 65 anys el productor Walt Disney (nascut el 1901).

1967

TOMÀS MALLOL

Instante (7'30" - 16 mm)

Pla general d'una solitària estació de tren, amb els seus bancs, la seva taquilla, el seu encarregat, un rellotge ben gros i un gos que vagareja. Cap viatger esperant. Sona el telèfon. Se sent de fons l'ordre del canvi d'agulles i l'ajudant, tot diligent, es desplaça amb bicicleta fins al lloc on s'efectua el canvi. Torna a l'estació. Més silenci. Al cap d'una estona, surt l'encarregat col·locant-se la gorra de cap d'estació. Es posa a l'andana. I de sobte, passa veloç el tren. Sense aturar-se. Llavors, l'encarregat torna a dintre l'estació i continua la seva feina. La seva rutina només s'ha interromput un instant. I la resta, parafrasejant *Hamlet*, la resta és silenci. Partint d'un fet ben banal, Mallol utilitza el temps d'una manera prodigiosa per explicar-nos tota una metàfora existencial. Un film excel·lent i el millor de la seva carrera.



JOAN FRANCESC DE LASA I CASAMITJANA (1918-2004)

El mundo de Fructuoso Gelabert (19' – 16 mm)

Si Jordi Feliu va ser possiblement el més il·lustre representant de la Gente Joven del Cine Amateur, un corrent que pretenia que l'amateur havia de ser un pas previ per assolir la professionalitat, Joan Francesc de Lasa podria ser el seu ideòleg. Va fer cinema, però sobretot és conegut per la seva faceta de crític i estudiós. Com a director va dirigir mitja dotzena de documentals en una vintena d'anys, entre 1952 i 1971, tres dels quals van estar dedicats al precinema i orígens del cinema. Un d'ells és *El mundo de Fructuoso Gelabert* (1967), un

interessant testimoni de la vida i obra del pioner del cinema, que va ser guardonat en el seu moment pel Ministerio de Educación Nacional "por sus valores didácticos".

Què passava al món:

El doctor Christiaan Barnard fa el primer trasplantament de cor humà.

A Grècia, un cop d'estat posa fi al regnat de Constatí i s'imposa una dictadura.

El grup musical The Doors treu el seu primer disc.

Què passava al món del cinema:

Un hombre para la eternidad s'emporta l'Oscar al millor film de l'any.

S'estrena *Bonnie and Clyde*, d'Arthur Penn amb Warren Beatty i Faye Dunaway.

Mor als 67 anys el llegendari actor Spencer Tracy.

1969

TOMÀS MALLOL

Daguerre i jo (17' - 16 mm)

Únic film rodat l'any 1969, *Daguerre i jo* representa a priori un tribut a un vell ofici, el del fotògraf ambulant. Amb una mínima trama argumental, Mallol s'esplaiava a mostrar el meticulós i artesanal procediment de realització i revelatge de les fotografies en un món on aquesta mena de feines eren només un record tan curiós com anacrònic. El protagonista és un home ja gran, que s'acaba guardant a la butxaca de la seva vella americana la foto d'uns alegres joves que s'han retratat una estona abans, talment com si fos el darrer símbol d'una joventut ja desapareguda. Com acostuma a passar, el director va molt més enllà, reflexionant sobre el pas del temps, en un film en què el tempo té també un gran protagonisme.



JORDI BAYONA I URL (1931-2013)

Distancia 0 a [infinit] (6' - 16 mm)

Per al cineasta nascut a Vic Jordi Bayona, l'amateur va ser una més de les branques artístiques que va conrear, a banda de la literatura, el teatre i la seva labor com a editor de còmics de l'editorial Bruguera. Al llarg de deu anys, va rodar una vintena de pel·lícules, tant documentals com de ficció, moltes d'elles premiades, incloent-hi dos llargs, i algunes resulten testimonis històrics i socials impagables, com *Distancia 0 a [infinit]*, que va obtenir un premi FAD. El film és una mena de continuació del rodat dos anys abans, "Distancia 200 metros", en el qual mostra el barraquisme a la Barcelona dels anys seixanta, a poca distància (els 200 metres del títol) dels llocs més turístics de la ciutat. En el film de l'any 1969 també es posen en relleu les diferències socials de Barcelona, amb una classe ociosa (que juga al tennis, que va en iots i que munta a cavall) i una altra que treballa, i encara que cinematogràficament no destaquen, el missatge continua essent impactant.

Què passava al món:

L'home trepitja la Lluna per primer cop.

Primer correu electrònic des d'un ordinador de Los Angeles a San Francisco.

Té lloc el Festival de Woodstock, que esdevindrà un esdeveniment musical i social.

Què passava al món del cinema:

Oliver, de Carol Reed, guanya l'Oscar al millor film de l'any.
Woody Allen dirigeix la seva primera pel·lícula, *Toma el dinero y corre*.
Dennis Hopper estrena *Easy Rider*, precursora de la producció independent.

1970

TOMÀS MALLOL
Sempre... (5' - 16 mm)

L'habilitat amb la qual Mallol acaba introduint, de manera més o menys implícita a les seves obres, les seves obsessions (la més destacada, com hem vist en d'altres films seus, el pas del temps) no es va reflectir en aquest film. I és que la frontera entre la reflexió més o menys transcendent i la pretensiositat pot ser sovint molt tènue, i a *Sempre*, malgrat la correcció, acaba esdevenint, en part per la veu en off, un exercici artificiosos per la poca subtilitat del plantejament.



JOSÉ ALBERTO BORI PONS (1940) I TONI GARRIGA I GIMFERRER (1933)
Cena de guerra (12' – 16 mm)

El cinema, com qualsevol expressió artística, és fruit del seu temps, i per això, a banda dels seus valors, hi ha un rerefons històric, social i cultural que amb el temps pot arribar a enriquir la mateixa obra. Aquest potser seria el cas de *Cena de guerra*, del cineasta José Alberto Bori Pons i Toni Garriga i Gimferrer, que va fer incursions en la cançó filmada i el documental, però el més destacat és l'argumental, en què va tractar temes socials. En un moment en què es despertava una gran consciència social, Bori va rodar dos films antibel·licistes, que el van portar a ser acusat de demagògic: un d'ells va ser *Cena de guerra*, adaptació d'un relat de Dino Buzzati (1906-1972), en el qual tractava les dues reaccions davant la guerra de dos homes, interpretats per Jaume Mir i Ernest Serrahima. A tall de curiositat, un dels dos va ser doblat per un joveníssim Pepe Rubianes.

Què passava al món:

Muhammad Alí, excampió mundial de pesos pesants, anuncia la seva retirada.

La banda anglesa Queen fa el primer concert.

Al Camp Nou es disputa el primer partit de futbol femení, Barça – Centelles.

Què passava al món del cinema:

L'estrena de *Love Story*, d'Arthur Hiller, esdevé tot un fenomen social.

Cowboy de mitjanit, de John Schlesinger, guanya l'Oscar a la millor pel·lícula de l'any.

El film satíric *Mash*, de Robert Altman, guanya la Palma d'Or de Canes.

1971

TOMÀS MALLOL
Mar calma (6'51" - 8 mm)

Subtitulada *Petits poemes del mar* i amb la idea inicial que havia d'estar formada per diversos curts que tindrien continuïtat, aquesta és l'última de les produccions de Tomàs Mallol que podríem anomenar "contemplatives", en la qual en aquesta ocasió recrea imatges plàcides del port de l'Escala: els vols de les gavines per damunt l'aigua, les capricioses formes de les onades a la sorra o les barques dels pescadors aturades a la platja. Amb molt poca presència humana, el cineasta filma situacions que arriben a resultar evocadores, i sense ser un curt especialment rellevant en la seva carrera, no està exempt d'interès.

JAN BACA I PERICOT (1934) I TONI GARRIGA I GIMFERRER (1933)

Habitat (9' – 16 mm)

Jan Baca i Toni Garriga són els autors de la filmografia més premiada del cinema amateur de casa nostra i una de les més distingides a escala mundial, en una obra que s'estén durant més de mig segle, guardonada amb tots els premis possibles, i amb un valor ja no només històric, sinó també cinematogràfic. I encara que tant l'un com l'altre han treballat també separats, el més rellevant de la seva carrera ho faran junts. Entre els seus films, *Sex* (1970), *La frontera* (1977), *Cómo escribir cartas de amor* (1997), sense oblidar que van dedicar una pel·lícula a Tomàs Mallol, *Dies de guerra* (1994). *Hábitat* pertany a la parcel·la del cinema d'animació que van conrear al principi de la seva carrera, en el qual no només hi ha una estètica trencadora, imaginativa i enginyosa, sinó també una forta crítica social, en aquest cas els efectes del creixement urbanístic sobre l'individu. Van obtenir el primer premi nacional i el primer premi UNICA, i el film va ser censurat per un moment, quan al protagonista li endossen una bandera espanyola.

Què passava al món:

Unes pràctiques nuclears a Alaska provoquen el naixement de Greenpeace.

El Regne Unit i Irlanda adopten el sistema decimal per a les seves monedes.

Pau Casals s'adreça a la seu de l'ONU per donar a conèixer Catalunya al món.

Què passava al món del cinema:

Steven Spielberg es dona a conèixer amb el telefilm *El diablo sobre ruedas*.

George Lucas dirigeix la seva primera pel·lícula, *THX 1138*.

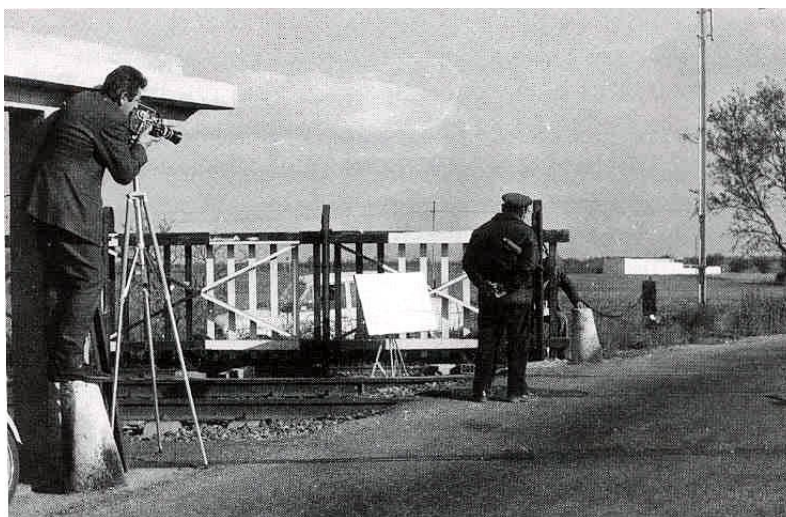
Mor als 77 anys un dels més grans còmics del cinema mut, Harold Lloyd.

1972

TOMÀS MALLOL

Poca cosa sabem... (12' – 16 mm)

El 1972 Tomàs Mallol roda una única pel·lícula, *Poca cosa sabem*, un altre curt en el qual es posa transcendent, sense resultar pedant, malgrat un inici en què es pot llegir: "Poca cosa sabem de la vida i de la mort; dels íntims motius, de les profundes arrels que mouen allò que no entenem, allò que possiblement no entendrem mai". La història, però, està molt ben explicada: un muntatge paral·lel entre un insecte que va per la carretera i el suspens que es crea per si acaba essent aixafat per un tren. Un cop més, sense diàlegs i



amb algunes de les constants de la seva filmografia (insectes i l'ús del pas temps), Mallol fa una lúcida reflexió sobre l'existència i de la recerca del seu sentit.

ENRIC MONTON CIURET (1937-2018)

¿Esto es devoción? (10'33" – 8 mm)

El barceloní Enric Monton va ser un il·lustre representant del "reportatge etnològic", un subgènere caracteritzat per filmar costums i tradicions en vies d'extinció i que amb més interès antropològic que no pas cinematogràfic, el temps només ha fet que augmentar. Els films d'aquest vessant de la seva obra (una quarantena de títols del centenar de pel·lícules que conformen la seva

filmografia) van ser rodats en vint anys i s'hi qüestiona implícitament tot allò que s'havia respectat sempre, perquè era "tradicció", amb títols com *Túnicas y capirotos* (1968), *Horas insólitas* (1970) o *Entre la pasión y el fanatismo* (1975). El 1972 estrenaria *¿Esto es devoción?*, en què filma les tradicions de Setmana Santa a San Vicente de la Sonsierra (La Rioja), que es transforma en un reducte de religiositat medieval, on tenen gran importància els "picaos", penitents que es flagel·len pels carrers amb madeixes de fil de cotó i es claven agulles. La veu en off era del reconegut actor Manolo Cano.

Què passava al món:

Inici del cas Watergate que culminarà amb la dimissió del president Nixon.

11 esportistes israelians són assassinats als Jocs Olímpics de Munic.

Té lloc a Irlanda el Bloody Sunday, en què soldats anglesos disparen a 26 civils.

Què passava al món del cinema:

S'estrena *El padrí*, de Francis Ford Coppola.

The french connection, de William Friedkin, guanya l'Oscar al millor film.

Mor als 83 anys el cantant i actor Maurice Chevalier.

1973

TOMÀS MALLOL

Negre i vermell (16' - 16 mm)

Resulta curiós com Mallol, que havia filmat amb impertèrrita crueta l'inacabable cicle de la natura de menjar i ser menjat, tingués interès a denunciar les curses de braus en un dels seus darrers i més destacats treballs, *Negre i vermell* (1973). En un context històric, cultural i social, en què el simple qüestionament d'aquest denigrant espectacle era minoritari i fins i tot mal vist, el film representa una punyent i descarnada crítica, que filmarà, això sí, amb admirable equanimitat, mostrant només els fets, sense posicionar-se. Amb el temps, i veient com ha canviat la mirada de la societat, les imatges resulten encara més crues que no pas quan es devien estrenar. El film va ser premiat al Concurs Nacional i va obtenir també una medalla a la UNICA.



MIQUEL ESPARBÉ I FRANCH (1942)

Íncubo rosa (12' - 16 mm)

El manresà Esparbé és més conegut com a pintor, cartellista, publicista i escenògraf que no pas com a cineasta, en una carrera de deu anys, que estarà marcada per una forta conscienciació social. Entre els seus títols, *La mañana del último día* (1969), *Flors i violes* (1971) o *Cèphalos* (1972). Una de les incursions que farà en el cinema d'animació serà *Íncubo rosa* (1973), un film codirigit amb Pere Torras Bacardit sobre una idea de Ramon Tosas Fuentes, *Ivà* (1941-1993), el creador de *Makinavaja*, en què un diable intentarà lligar amb una dona amb resultats no gaire reeixits. El fet de reflectir bona part de la repressió sexual d'una dictadura, ja agonitzant, en un film d'animació, quan en aquella època encara hi havia la idea d'associar l'animació amb el cinema familiar, el fan deliciosament transgressor.

Què passava al món:

Augusto Pinochet dona un cop d'estat a Xile per enderrocar el govern d'Allende.
S'inaugura a Manhattan el World Trade Center.
Mor en un atemptat el president del govern espanyol Luis Carrero Blanco.

Què passava al món del cinema:
S'estrena *El cop*, de George Roy Hill, amb Paul Newman i Robert Redford.
Marlon Brando rebutja l'Oscar que li concedeixen per *El padrí*.
Mor als 79 anys el director de cinema John Ford.

1975

TOMÀS MALLOL
Homenatge (6'30" - 16 mm)

Després d'un any sense filmar, Tomàs Mallol roda *Homenatge*, un curt en què fa un tribut al seu pare, un home de camp a qui filma amb el seu carro. Amb poca música (a bona part del curt només se sent el soroll de les peülles del cavall) i amb el seu habitual domini del ritme, en aquest cas, ben lent, gairebé plàcid, Mallol filma des de diversos angles aquest trajecte només alterat pel ràpid i atrafegat pas d'alguns cotxes a la carretera, una magnífica metàfora de com els nous temps van arraconant un estil de vida i una manera d'entendre el món, que ja resultava anacrònica quan va ser filmada.



JORDI TOMÀS FREIXA (1931-2009)
Divisa verde y oro (13' - 16 mm)

Jordi Tomàs no és només un cineasta amateur, sinó que també va destacar per una important col·lecció de cinema (amb més de 700 aparells), i va ser coautor del llibre *El cinema amateur a Catalunya* (2009). La seva carrera, que arrenca a mitjans dels cinquanta i s'allarga durant més de vint anys, se centrà en el documental i en l'animació, comptant amb l'ajuda de Francesc Estrada. Entre les seves obres, *Homenatge a McLaren* (1969), *Alarma, perill de pau* (1972) i *Pena, penita, pena* (1981), que, a banda de premis internacionals, seria exhibida en sales comercials. El 1974 va rodar *Divisa verde y oro*, exhibida un any més tard, en què mostra un autocar de turistes que va a veure una presumpta "novillada" a Sant Cebrià de Vallalta (Maresme), amb la diferència que aquí es toregen porcs i la gràcia està a veure com dones més aviat obeses intenten pujar als burros. Amb un encertat muntatge musical i un innegable to berlanguià, Tomàs aconsegueix que el distanciament que li exigeix el documental no resulti asèptic, sinó còmplice amb el mateix espectador.

Què passava al món:
Mor el dictador Francisco Franco.
Bill Gates i Paul Allen funden l'empresa tecnològica Microsoft.
Bobby Fisher refusa defensar el seu títol de campió mundial d'escacs.

Què passava al món del cinema:

S'estrena *Tiburón*, d'Steven Spielberg, el primer *blockbuster* estiuenc.
María José Cantudo protagonitza el primer nu integral del *destape*.
Mor en estranyes circumstàncies el director de cinema italià Pier Paolo Pasolini.

1977

TOMÀS MALLOL

Quan soc perdut en l'ombra (19' - 16 mm)

El comiat oficial de Tomàs Mallol com a cineasta vindrà aquest 1977 amb un altre curt, rodat en una masia de Vilafant i a Sant Pere Pescador, i el títol, *Quan soc perdut en l'ombra*, recull una cita de Salvador Espriu. Aquí el cineasta construeix un altre assaig carregat de símbols sobre la caducitat de tot allò que és terrenal, la fragilitat de l'existència i la volatilitat del record, i com passa amb algun altre curt similar seu, com *Sempre* (1970), acaba resultant pretensió i reiteratiu, tot i tenir alguna escena destacada. Malgrat això, no està exempt d'interès i clou una de les carreres més suggeridores del cinema amateur català.

ANTONI MARTÍ GICH (1947)

Som una nació (23'57" – súper-8 mm)

Nascut a Barcelona i dedicat al cinema documental amb algunes incursions a la ficció, Martí és un bon representant de la generació posterior a la Gente Joven del Cinema Amateur, aquella que ja sortia de l'ofec ideològic dels anys cinquanta, i sense els condicionaments del Centre Excursionista de Catalunya, però amb la idea que l'amateur havia de ser un pas previ al professional. El cineasta té una vintena de pel·lícules que van del 1969 al 1980 amb títols com *Sense pecat fou concebuda* (1973), *Lluís Llach en directe* (1974) o *L'Avui, abril 76* (1976). *Som una nació* (1977) serà un dels seus darrers curts amateurs, un film que reflecteix l'efervescència de les primeres eleccions generals des dels comicis del 1936, i la reobertura (provisional) del Parlament de Catalunya. Un film que avui, més enllà dels seus valors artístics, limitats per la mateixa temàtica, és un notable document històric.

Què passava al món:

Adolfo Suárez guanya les primeres eleccions després de la dictadura.

Atari treu al mercat la videoconsola Atari2600, el primer sistema de videojocs.

Manifestació multitudinària a favor de l'Estatut a la Diada de l'Onze de Setembre.

Què passava al món del cinema:

Rocky, de John G. Avildsen, guanya l'Oscar a la millor pel·lícula de l'any.

S'estrena *La guerra de les galàxies*, de George Lucas.

Mor als 88 anys a la seva residència de Vevey (Suïssa) Charles Chaplin.



UCA (Unió de Cineístes Amateurs)

La Unió de Cineístes Amateurs (UCA) es constitueix l'any 1968 a Barcelona arran de l'escissió d'un grup de cineastes de l'Agrupació fotogràfica de Catalunya, als quals després se n'afegiren d'altres de la Secció de Cinema Amateur del Centre Excursionista de Catalunya. Nascuda sense dependències ni condicionants i amb una major autonomia que la que tenien altres associacions, al llarg de la seva història va organitzar un concurs social (a partir de 1969), una mostra (1969-1972), diversos cursos de formació cinematogràfica i va editar un butlletí, a banda de projeccions, debats, taules rodones, concursos de guions i la creació d'una filmoteca, entre altres activitats.

El primer president va ser Conrad Torras, que va comptar amb una junta directiva en la qual figurava el mateix Tomàs Mallol. Posteriorment l'entitat seria presidida per Gabriel Pérez Rius, Perfecto Santalies, Carlos Soler Viñas i Jaume Vila. A principis dels anys vuitanta va canviar de nom i va passar a ser coneguda com a Club de Cinema i Vídeo UCA. El 1984 es va dissoldre i tota la seva documentació està preservada al Museu del Cinema.



ELS ORÍGENS DEL CINEMA AMATEUR

Des dels inicis, el cinema es bifurcà, per raons tècniques i econòmiques, en dues vies ben diferenciades: la dels professionals del medi i la dels realitzadors afeccionats. Ben aviat van aparèixer en el mercat càmeres i projectors per a aquest tipus de públic, que començà a rodar les seves pròpies pel·lícules. Les possibilitats cinematogràfiques del cinema amateur varen permetre als afeccionats capturar imatges d'un present propi que, amb el pas del temps, esdevingué la memòria del seu passat, talment com les fotografies de l'àlbum familiar. Aquests nous aparells també van fer possible que es fessin obres de creació de caire amateur, algunes de gran mèrit artístic, al marge de la indústria cinematogràfica.

Els antecedents (1899-1922)

Als inicis del cinema, només els professionals d'aquesta nova indústria o les persones amb un fort poder adquisitiu podien disposar de càmeres i projectors per fer les seves pel·lícules i mirar-les. Per tal que la tècnica cinematogràfica estigués a l'abast d'un públic més general, calia simplificar els aparells, fer-los més lleugers, més manejables, més simples, més econòmics i disminuir la perillositat de la pel·lícula, elaborada amb nitrats de cel·lulosa, altament inflamable. Entre 1899 i 1922, alguns fabricants proposaren diversos models d'aparells destinats al públic no professional, els quals intentaven solucionar aquests problemes. Malgrat el seu escàs



ressò, van posar les bases tecnològiques per al posterior èxit del cinema amateur, que encapçalaren les empreses Eastman Kodak als Estats Units i Pathé Cinéma a Europa.

Els pioners: Pathé i Kodak (1922-1923): 9,5 i 16 mm

Entre 1922 i 1923, Charles Pathé, un actiu i brillant empresari de la incipient indústria cinematogràfica francesa, va crear una càmera i un projector per al públic amateur, que utilitzaven un nou film no inflamable de 9,5 mm. Paral·lelament, a Nord-amèrica la marca Kodak començà, el 1923, a fabricar un projector i una càmera, amb un format de pel·lícula de 16 mm no inflamable. L'èxit d'ambdós aparells fou indiscutible i suposà el pas decisiu per a la consolidació del cinema amateur a Europa (Pathé Baby) i Nord-amèrica (Kodak), després de diversos intents fallits d'aquestes i d'altres companyies.

Els aparells de cinema amateur varen fer possible que, d'una manera senzilla i econòmica, hom pogués passar d'espectador a creador, de veure pel·lícules a les sales de cinema a crear imatges en moviment i projectar-les en la intimitat de la llar.

PATHÉ BABY 9,5 mm



Des de 1912, l'empresa Pathé Cinéma estava intentant produir una càmera i un projector de cinema no professional, que fos fàcil d'utilitzar, poc costós i sense perill per a l'usuari. L'èxit els arribà amb els primers models de projector i de càmera de cinema Pathé Baby, que foren dissenyats i fabricats per Victor Continsouza, per encàrrec de Pathé Cinéma. Foren comercialitzats el Nadal de 1922, el projector, i l'abril de 1923, la càmera. Utilitzaven un film de 9,5 mm amb perforació central tancat dins un xassís de metall, que evitava tocar la pel·lícula amb les mans.

L'èxit d'aquests aparells per al públic amateur i familiar fou immediat. Des de 1923 fins al 1946, la casa Pathé no va parar de llançar nous i millors models de càmeres i sobretot de projectors amb tota classe d'accessoris, que feien les delícies dels cineastes amateurs. El format de pel·lícula de 9,5 mm fou adoptat per altres marques, totes elles europees, ja que als Estats Units triomfà el format 16 mm i posteriorment el 8 mm de l'empresa Kodak.

KODAK 16 mm

Des de 1914, l'empresa de material fotogràfic Eastman Kodak estava investigant amb materials i tècniques per fabricar aparells per a l'emergent mercat de cinema amateur. Les recerques se centraren a trobar un film de format reduït, segur (no inflamable) i de bona qualitat. El resultat fou una pel·lícula de 16 mm, que es començà a comercialitzar el juliol de 1923, juntament amb la càmera Cine-Kodak model A, amb un trípode, una empalmadora de pel·lícules i una pantalla. Kodascope és el nom que es va donar al projector de 16 mm, equipat amb motor elèctric, i que es va comercialitzar també aquell mateix any.



L'evolució (1930-1970): 8 mm, súper-8, so i color i algunes altres marques

A partir dels èxits inicials dels aparells Pathé Baby i Kodak, moltes altres empreses es van llançar a conquerir aquest nou mercat del cinema amateur amb la venda de càmeres i projectors inspirats en aquests dos referents. Per altra banda, aquest impuls va potenciar també la recerca i l'evolució tecnològica en aquest àmbit. Així, el 1932 aparegué el nou format de 8 mm creat per Kodak, per abaratar encara més el minut de pel·lícula, i el 1965 es comercialitzà el súper-8, que incrementava la superfície del fotograma i encapsulava la pel·lícula dins un casset de plàstic. La incorporació del color i del so foren altres avenços significatius, fins que a la dècada de 1970 apareix la tecnologia del vídeo analògic, que acaba substituint ràpidament els vells aparells de cinema amateur.



El cineasta amateur

La tasca del cineasta amateur no pel fet de ser no professional requeria menys dedicació: la formació autodidacta solia ser prèvia i continuada amb publicacions especialitzades, llibres i revistes, i també amb agrupacions d'aficionats que compartien inquietuds; la pràctica de la filmació havia de ser al màxim d'acurada, amb els accessoris pertinents, i la posada en escena si es requeria; calia perícia per manipular la pel·lícula i paciència per esperar-ne el resultat una vegada revelada pel laboratori; era important la precisió en el procés de muntatge i la inserció de títols de crèdit, i imprescindible la meticulositat durant la sonorització i la sincronització, i finalment, s'havien d'aconseguir les condicions de projecció que fessin lluir millor la pel·lícula.

L'afició per fer cinema es va generalitzar en certs entorns i es crearen associacions que impulsaren festivals, certàmens, concursos i mostres de produccions amateurs, tant nacionals com internacionals.



La vostra vida en imatges reals i mòbils

◆

Sols un plaer equival al de filmar: la projecció dels vostres moments feliços

◆

Filmar és fer la vida amable. I és fàcil i econòmic

◆

Recordeu un nom: **AGFA**

La vostra vida en imatges reals i mòbils. Sols un plaer equival al de filmar: la projecció dels vostres moments feliços. Filmar és fer la vida amable i és fàcil i econòmic. (Publicitat AGFA Revista Cinema Amateur. La revista de l'art i la tècnica de l'aficionat. Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya. Núm.7 Hivern 1934-1935)

CONTINGUT DE L'EXPOSICIÓ

Objectes, aparells i documentació original exposada provinent de les col·leccions del Museu del Cinema

L'exposició mostra una selecció d'objectes, aparells i documentació original vinculada al cinema amateur procedent de les col·leccions del Museu del Cinema. Els material exposat és el següent:

- Càmera de 8 mm Paillard-Bolex K-2 (1964) (Num. Reg. 00157). Càmera utilitzada per Tomàs Mallol per a rodar alguna de les seves pel·lícules.
- Càmera de 8 mm Paillard-Bolex H-8 (1952) (Núm. Reg. 00160). Càmera utilitzada per Tomàs Mallol per a rodar alguna de les seves pel·lícules.
- Cartró utilitzat per Tomàs Mallol als crèdits de les seves pel·lícules i que es mostrava a l'inici. T.M.D. respòn a les inicials del seu nom i cognoms.
- Documents personals de Tomàs Mallol: 3 targetes i una carta.
- 19 Trofeus i medalles guanyades pels curtmetratges de Tomàs Mallol.
- Quatre cartrons originals amb els títols de crèdit del curtmetratge "Caracol".
- Gàbia i cargol del curtmetratge "Caracol".
- Cartró original dels títols de crèdit de la pel·lícula "Arbres"
- 2 cartrons originals per als títols de crèdit de la pel·lícula "Instante".
- 7 cartrons originals amb els títols de crèdit de la pel·lícula "Daguerre i jo".
- 1 cartró original amb títol de crèdit de la pel·lícula "Sempre".
- Càmera de 16 mm Paillard-Bolex H-16 reflex utilitzada per Jan Baca per a rodar alguna de les seves pel·lícules.
- 3 acetats amb intertítols originals de la pel·lícula "Poca cosa sabem".
- Cartell original de la pel·lícula "Negre i vermell".
- Acta del Premis de la Mostra de Cinema (UCA, 1969)
- Fotografia dels membres UCA
- 2 fulls sobre Assemblea Extraordinària de la UCA (1984)
- 4 butlletins de la UCA
- Cartell de la UCA
- Fitxa soci UCA de Tomàs Mallol
- Fitxer de socis de la UCA
- UCA llibre d'actes
- 2 fulletons de la Mostra de Cinema de la UCA (1969, 1970 i 1972)
- 2 fulletons dels Concursos de Cinema de la UCA: Social i Clasificador (1969)
- Càmera-projector cinematogràfic. Alfred Darling. Biokam (Gran Bretanya, 1899)
- Projector cinematogràfic. Thomas Alva Edison. Home Kinetoscope (Estats Units, 1912)
- Càmera-projector cinematogràfic. Olikos (França, 1911)
- Projector cinematogràfic. Alban Lapipe. Lapiposcope (França, 1896)
- Projector cinematogràfic. Pathé Cinéma. Pathé Kok (França, 1912)
- Càmera cinematogràfica. Pathé Cinéma. Pathé Kok (França, 1913)
- Càmera cinematogràfica [prototipus]. Pathé Cinéma. Pathé Baby (França, ca. 1922)
- Càmera cinematogràfica. Pathé Cinéma. Pathé Baby (França, després 1923)
- Projector cinematogràfic. Pathé Cinéma. Pathé Baby model A (França, després 1922)
- Cartell publicitari. *Pathé-Baby Le cinéma chez soi*
- Cartell publicitari. *Pathé Baby*
- Cartell publicitari. *Pathé Baby. Reyes.*
- Cartell publicitari. *Pathé-Baby. Le cinéma chez soi.*
- Cartell publicitari. *Pathé-Baby. Compro, vendo, cambio.*
- Càmera cinematogràfica. Eastman Kodak Co. Cine-Kodak, model A (Estats Units, 1923)
- Projector cinematogràfic. Eastman Kodak Co. Kodascope A (Estats Units, 1923-1926)
- Cartell publicitari. *Cine Kodak Ocho* (1930-1939)
- Cartell publicitari. *Kodak, Ciné-Kodak 8* (1930-1939)
- Càmera cinematogràfica. EUMIG C2. (Àustria 1935)
- Càmera cinematogràfica. BELL & HOWELL, filmo 70 DA (Estats Units, 1930)
- Projector cinematogràfic. AGFA Movector 8 (Alemanya, 1938)
- Càmera cinematogràfica. KEYSTONE model K-22. (USA, 1947)
- Càmera cinematogràfica. REVERE CAMERA CORP., Revere model 70 mag.cine eight. (USA. 1947)
- Projector cinematogràfic. Cine Gel, cine gel 8 royal 200. (França 1945)
- Càmera cinematogràfica. EUMIG C 3 R. (Àustria 1958)
- Càmera cinematogràfica. KEYSTONE model K-50 mayfair. (USA, 1950)

- Projector cinematogràfic. Zeiss Ikon, movilux. (Alemanya, 1958)
- Càmera cinematogràfica. BELL & HOWELL autoloading optronic eye. (USA, 1965)
- Càmera cinematogràfica. BEAULIEU automàtic. (França, 1961)
- Projector cinematogràfic. Canon Camera Company Inc., Cine Projector P-400 (Japó, 1968)
- Càmera cinematogràfica. ELMO Co. Ltd., elmo super 110. (Japó, 1972-75)
- Projector cinematogràfic. Sankyo Seiki Mfg.Co. Ltd., Sound-702. (Japó, 1977-78)
- Projector cinematogràfic. Bauer, bauer T 600 stereosound. Alemanya, 1977
- Càmera cinematogràfica. AGFA family. (Alemanya, 1980)
- Projector cinematogràfic. Silma blue memory stereo 90 (Itàlia, 1985)
- Càmera cinematogràfica. Fuji Photo Film Co. LTD., fujica single-8 P2. (Japó, 1983)
- Càmera Super 8 Carena Super 8 736. (Japó, 1970).
- Focus Iluminós portàtil Eumig 593 (Àustria, 1970-1979)
- Visionadora Magnon DS-500, deluxe dual 8 editor viewer. (Japó 1970)
- Empalmadora Fuji Photo Film Co. LTD., fujica single 8 splicer. (Japó, 1970).
- Cola Kodak, film cement (Estats Units, 1970)
- Projector Fujicascope SM1 super 8mm. (Japó 1967)
- 1 bobina, 1 micròfon, 1 auriculars i 2 làmpades de recanvi marca Sylvania
- Accessoris de manteniment del projector Johnsons of Hendon Ltd., johnson projector service kit
- *Prontuario del Cine Amateur*. Tony Rose. Ediciones Zeus. 1966.
- *Enciclopedia del Cine Amateur*. M. Pierre Boyer. Editorial Noguer. 1972.
- *El libro del cineista amateur*. P y S Monier. Ediciones Omega. 1952.
- *Cómo filmar buenas películas*. Eastman Kodak Company.
- Revista *Cinema Amateur*. Barcelona, 1932. Vol 1.
- Revista *Imagen y sonido*. Barcelona, 1963.
- Revista *Otro Cine*. Barcelona. 1952
- Fulletó *Festival Costa Brava*. 1980
- Fulletó *Certamen 9'5mm Calella*

Contingut audiovisual

L'exposició mostra el següent contingut audiovisual:

- Pantalla audiovisual tàctil interactiva per a visionar tots els curtmetratges de cinema amateur a què fa referència l'apartat dedicat a Tomàs Mallols i els cineastes coetanis. En total 30 curtmetratges de Tomàs Mallol i XX de cineastes amateurs coetanis.
- Projectió audiovisual sense fi de 6 curtmetratges de Tomàs Mallol:
 - *Hivern* (1958. 08'30" – 8mm)
 - *Diàlego con el taxímetro* (1959. 19'00" – 8mm)
 - *Mástiles* (1960. 03'17" – 8mm)
 - *Instante* (1967. 07'30" – 16mm)
 - *Poca cosa sabem...* (1972. 12'00" – 16mm)
 - *Homenatge* (1975. 06'30" – 16mm)
- Pantalla amb la reproducció sense fi de dos clips audiovisuals de Tomàs Mallol explicant dos objectes de la seva col·lecció al seu domicili de Torroella de Fluvià el 1995:
 - *Tomàs Mallol explicant la seva col·lecció. Capítol 9: Pathé Baby.*
 - *Tomàs Mallol explicant la seva col·lecció. Capítol 10: Càmera Cine-Kodak model A i projector Kodascope A.*

Tomàs Mallol i Deulofeu (Sant Pere Pescador, 1923 – Girona, 2013) ha estat des de sempre un apassionat del cinema. Ja en la seva infantesa, les projeccions ambulants de cinema que arribaven al seu poble li causaren una profunda impressió, que es transformà en passió permanent per tot allò relacionat amb el món cinematogràfic. Sobretot l'interessaven els aspectes tècnics (l'òptica, la il·luminació, l'arrossegament de la pel·lícula...), fins al punt de construir, a l'edat de vuit anys, un primer projector amb el qual entretenia els seus amics i familiars, i que avui es conserva a la col·lecció.

Ja acabada la Guerra Civil, i amb el títol de perit industrial, es traslladà a viure a Barcelona, on va treballar en diversos oficis. Finalment, va ser el de fotògraf i publicista l'ofici que acabà per configurar el seu perfil professional. Casat i amb dues filles, durant anys va viure a cavall entre Barcelona i Torroella de Fluvià (Alt Empordà).

Des de sempre Tomàs Mallol ha sentit passió pel cinema i per la seva tècnica. Malgrat que ja tenia una càmera de cinema amateur, no entrà en contacte amb els cineastes amateurs fins a mitjan anys cinquanta, arran d'una projecció a Barcelona de *La Gente Joven del Cine Amateur* (Jordi Feliu, Pere Balañá, Jordi Juyol...). Paral·lelament, entrà a formar part de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya (AFC); on, amb altres amants del cinema amateur, creà la Secció de Cinema de l'AFC, el 1956. En aquest any, Mallol rodà la seva primera pel·lícula no domèstica, *El Pastor de Can Sopa*. Més endavant, juntament amb altres companys, es féu soci de la Secció de Cinema Amateur del Centre Excursionista de Catalunya. En aquests anys, Mallol va fer una primera i única incursió en el cinema professional com a director de fotografia, en la coproducció italoespanyola *Su propio destino*, però abandonà el cinema professional per les dependències i servituds que comportava. També va crear, juntament amb dos socis més, Telemovix, una productora televisiva que va realitzar diversos anuncis i sèries per a Televisió Espanyola, però que va durar pocs anys.

El 1968, Mallol i altres membres de la Secció de Cinema de l'AFC, abandonen aquesta entitat per fundar la Unió de Cineastes Amateurs (UCA), de la qual va ser nomenat president. Aquesta entitat va durar fins al 1984. Al llarg dels anys seixanta i setanta, Mallol va guanyar diversos premis en concursos nacionals i internacionals de cinema amateur, i cinc dels seus films van ser seleccionats per representar Espanya en el Concurs Internacional de la UNICA (Union Internationale du Cinéma Amateur).

En vint-i-un anys, del 1956 fins al 1977, Tomàs Mallol realitzà trenta-un curts cinematogràfics, que li valgueren diversos premis internacionals de cinema amateur. Els films de Tomàs Mallol es caracteritzen pel seu perfeccionisme formal, pel ritme lent de les imatges i, en definitiva, per la seva obsessió per l'espai i el temps. *L'Empordà* (1957), *Mástiles* (1963), *Instante* (1967), *Daguerre i jo* (1969), *Poca cosa sabem* (1972), *Negre i vermell* (1973) o *Homenatge* (1975) són alguns dels seus títols més emblemàtics.



A mitjan anys seixanta, paral·lelament i com a conseqüència de la seva activitat com a cineasta amateur, aplegà diversos aparells de pas estret, inicialment sense vocació de col·leccionista. Anys més tard, arran de la lectura del llibre *La arqueología del cine*, de C.W. Ceram, decidí enfocar la seva col·lecció cap a la temàtica del precinema, sense abandonar els aparells de cinema amateur ni els de cinema infantil. Tomàs Mallol començà aleshores una intensa activitat d'estudi i recerca d'objectes que el van portar, al llarg de més de trenta anys, a formar una gran col·lecció d'objectes i aparells precinematogràfics i dels primers anys del cinema.

Adquirida per l'Ajuntament de Girona el gener de 1994 per esdevenir el fons del Museu del Cinema, la Col·lecció Tomàs Mallol és considerada la més important d'Espanya d'aparells i objectes vinculats a l'arqueologia dels mitjans audiovisuals i de cinema dels primers temps, i està dins el grup de les col·leccions més importants d'Europa d'aquesta temàtica. Aquell mateix any, creà, amb l'Ajuntament de Girona, la Fundació Museu del Cinema-Col·lecció Tomàs Mallol, de la qual fou president d'honor, amb la finalitat de gestionar el futur Museu del Cinema.

El 8 d'abril de 1998, el Museu del Cinema-Col·lecció Tomàs Mallol obrí les seves portes a la ciutat de Girona. Des d'aleshores, Tomàs Mallol va rebre nombrosos reconeixements a la seva tasca a favor del cinema, entre els quals cal destacar la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya o el nomenament de soci d'honor de l'Academia de las Artes y las Ciencias Cinematográficas de España. L'any 2005 va publicar les seves memòries amb el títol de *Si la memòria no em falla*.

Tomàs Mallol va morir a Girona el 16 de juny de 2013 a l'edat de 89 anys. Deixà com a llegat una extraordinària col·lecció sobre els antecedents i orígens del cinema, que enriqueix de manera significativa el patrimoni cinematogràfic del nostre país i que és i serà una eina important per a les actuals i futures generacions per a conèixer i comprendre els orígens de la nostra cultura audiovisual



Parlem de Cinema? *Muerte en Venecia*

Sessió d'homenatge a la pel·lícula preferida de Tomàs Mallol



Dijous 14 de setembre

19.00

Museu del Cinema

Entrada lliure

Aforament limitat

Inscripció prèvia: obligatòria.

Presenta la pel·lícula: Jordi Dorca (programador del Museu del Cinema)

Ho organitza: Museu del Cinema.

Parlem de Cinema? és un cinefòrum organitzat pel Museu del Cinema. Consta de 10 sessions anuals i repassa la història del cinema a través de directors que han marcat una època i que han estat influents per a les generacions posteriors.

Aquest mes projectem: *Morte a Venezia (Muerte en Venezia)* de Luchino Visconti (Itàlia, 1971)
125 minuts VOSE

A principis del segle XX, un compositor alemany de delicada salut i l'última obra del qual acaba de fracassar, arriba a Venècia a passar l'estiu. A la ciutat dels canals se sentirà profundament atret per un bell i angelical adolescent. Mentrestant, la decadència també arriba a la ciutat en forma d'epidèmia

Conferència. Fora de casa. El cinema amateur a Catalunya

A càrrec de l'investigador Enrike Fibla Gutiérrez



Dimarts 17 d'octubre

19.00

Museu del Cinema

Entrada lliure

Aforament limitat

Inscripció prèvia: obligatòria.

Ho organitza: Museu del Cinema

Quan pensem en les paraules "cinema amateur" probablement ens ve al cap la següent imatge: una família a la platja gaudint de les vacances, mirades tímides a càmera i gestos amb les mans demanant que s'interrompi la filmació. Difícilment imaginarem una projecció a la plaça d'un petit poble, un festival multitudinari amb pel·lícules provinents de Japó, França i Canadà, o la participació de cineastes catalans a la segona Biennal d'art de Venècia el 1934 i en nombrosos concursos internacionals al llarg del segle XX. Però la realitat és que aquestes històries constitueixen una part fonamental, i molt poc coneguda, de la història del cinema català. En aquesta conferència audiovisual parlarem sobre l'origen i desenvolupament de cinema amateur a Catalunya i el contextualitzarem en una història global del cinema més enllà de la pantalla comercial i l'àmbit domèstic, acompanyats de les imatges de cineastes com Delmiro de Queralt, Joan Salvans, Tomàs Mallol, Francesca Prats Trián, Madronita Andreu, Llorenç Llobet Gràcia o Enric Fitè entre d'altres.

Famílies de pel·lícula. La platja, els nens i la taula parada

Conferència sobre les pel·lícules familiars conservades al CRDI, a càrrec de Pau Saavedra, arxiver audiovisual del CRDI.

Dimarts 24 d'octubre

19.00h

Arxiu Municipal de Girona.

Aforament limitat

Inscripció prèvia: obligatòria. per correu electrònic a crdi@ajgirona.cat o al 972 221 545.

Activitat en el marc del Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual (27 d'octubre)

Ho organitza: Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) de l'Ajuntament de Girona i Museu del Cinema



Les anomenades pel·lícules familiars són una font inestimable per conèixer com era la vida de les persones en l'àmbit privat en una època determinada. Les imatges ens mostren, sobretot, els aspectes feliços de la vida ja que, com passa també avui dia, la duresa i les contrarietats de la quotidianitat no acostumen a immortalitzar-se.

En aquest tipus de pel·lícules hi trobem una sèrie de característiques comunes, tant pel que fa als aspectes tècnics com al discurs narratiu. Tot i que cada filmació reflecteix els interessos particulars dels seus autors, hi ha un objectiu comú: deixar testimoni de la vida familiar, i això es tradueix en diversos temes recurrents que hi són

presentes en la majoria d'aquests fons.

Al CRDI es conserven 700 pel·lícules familiars datades entre els anys 20 i els anys 80 del segle passat, en formats de 9,5mm, 8mm, Súper-8 i 16mm. La més antiga data del 1926 (fons Josep Pérez Tolsanas), es a dir, pocs anys després de l'aparició de les càmeres domèstiques, i les més modernes de finals dels anys 80, quan la cinta magnètica de vídeo substitueix definitivament la pel·lícula cinematogràfica com a principal suport per a l'enregistrament d'imatges en moviment.

L'interès pel cinema familiar o domèstic ha crescut en els darrers anys i s'han fet campanyes a les filmoteques per a la seva recuperació. Fragments d'aquestes pel·lícules han estat inclosos en molts documentals, sobretot biogràfics, però també d'altra mena.

Famílies de pel·lícula

Projecció de cinema familiar

Divendres 27 d'octubre

19.00h

Arxiu Municipal de Girona.

Aforament limitat

Inscripció prèvia: obligatòria. per correu electrònic a crdi@ajgirona.cat o al 972 221 545.

Activitat en el marc del Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual (27 d'octubre)

Ho organitza: Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) de l'Ajuntament de Girona i Museu del Cinema



Projecció de les pel·lícules familiars originals recollides en la campanya iniciada al juny pel CRDI.

El Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) de l'Ajuntament de Girona ha posat en marxa una campanya per treure a la llum aquella filmografia familiar que es guarda als calaixos i armaris de moltes llars.

Al CRDI hem constatat que hi ha famílies que conserven encara rotlles de pel·lícula en 8 mm i Súper-8, però no tenen la possibilitat de veure'ls, ja que no disposen dels projectors per poder fer-ho. Per això, proposem a totes aquelles persones que vulguin

contemplar aquestes imatges que s'acostin a l'Arxiu Municipal de Girona, on el dia 27 d'octubre es farà una projecció pública de les pel·lícules que cadascú lliurement vulgui mostrar. L'acte també té com a objectiu descobrir nous documents que esdevinguin part del patrimoni històric de la nostra ciutat i del seu entorn.